

18. Ресурсна база комерційних банків

Олександр Нечитайло, Галина Лановська
Національний університет харчових технологій

Вступ. Розвиток ринкових відносин неможливий без ефективно функціонуючого банківського сектору, завдяки якому реалізуються зв'язки між всіма учасниками і складовими частинами господарського механізму економіки держави. Головною передумовою стабільного функціонування банківської системи та забезпечення реалізації нею функцій фінансового посередництва є ефективне формування ресурсної бази банків. Адже саме комерційні банки є центрами фінансової системи, які зосереджують фінансові ресурси вкладників і відкривають можливості доступу до джерел позичених ресурсів позичальникам, тим самим сприяючи розвитку реального сектора економіки.

Матеріали та методи. Для ефективного функціонування банку необхідний постійний аналіз ресурсної бази з погляду стабільності та ймовірності зняття клієнтами коштів зі своїх рахунків, що розглядається як необхідний процес управління банківською ліквідністю. Для оцінки рівня стабільності ресурсної бази окремого банку використовують такі показники: рівень осідання грошових коштів за рахунком у відсотках та середня тривалість зберігання коштів на рахунку в днях. Ці показники аналізуються в динаміці та за кожним рахунком або видом зобов'язань банку, що дає змогу виявити загальні тенденції зміни ресурсної бази банку та точніше прогнозувати потребу в ліквідних коштах [3].

Результати. Банківські ресурси є головною рушійною силою розвитку банків, джерелом підтримання ліквідності, відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості та підвищенні довіри до банку з боку суб'єктів ринку.

Під ресурсною базою банків слід розуміти сукупність коштів, залучених на засадах акумулювання тимчасово вільних грошових ресурсів на фінансовому ринку і призначених для формування кредитного та інвестиційного портфеля комерційного банку [1, с.32]. Таке поняття є найбільш оптимальним тому, що виводить за його межі розуміння власного капіталу, призначенням якого є, більшою мірою, забезпечення функціонування самого банку згідно функцій власного банківського капіталу, аніж реалізації кредитної чи інвестиційної політики. З огляду на це, необхідність нарощування саме ресурсної бази та оптимізації її структури видається необхідною умовою повноцінного виконання банками функцій фінансового посередництва. Таке нарощування повинне спиратися передусім на ефективне використання внутрішніх джерел банківських ресурсів, а не зовнішніх запозичень.

У сучасних умовах розвитку банківського бізнесу в Україні до ресурсної бази банків слід застосовувати наступні методи: максимізувати її розмір з одночасним дотриманням економічних нормативів Національного банку України; забезпечувати оперативне управління ресурсною базою з можливістю швидкої переорієнтації на альтернативні джерела ресурсів; максимізувати можливості розширення клієнтської бази з одночасним підвищенням конкурентоздатності банку; використовувати новітні досягнення інформаційних технологій.

Проведене дослідження дозволило виявити, що формування ефективної ресурсної бази для комерційного банку має дуже велике значення, адже ресурсна база – це сукупність грошових коштів господарюючих суб'єктів, які використовуються банком для подальшого їх розміщення у найприбутковіших напрямках діяльності банку. Формування та підвищення ресурсної бази банку приведе до збільшення активних операцій, їх дохідності, зростання стійкості й надійності установи, до розширення клієнтської бази.

Висновки. Підвищення ефективності функціонування системи комерційних банків у сфері формування ресурсної бази є необхідною умовою мобілізації внутрішніх фінансових ресурсів країни, а відтак стимулювання інвестиційних можливостей та економічного росту. Оптимізація процесу формування ресурсної бази комерційних банків є важливою складовою зміцнення стійкості кредитної системи країни, підвищення довіри до неї з боку інвесторів, вкладників і кредиторів, а також зростання її ролі у стимулюванні збалансованого розвитку галузей господарства.

Література.

1. Алексеєнко М.Д. Капітал банку: питання теорії і практики: [монографія] / М.Д. Алексеєнко. – К.: КНЕУ, 2002 – 276 с.
2. Вареник В.А. Основні аспекти депозитного формування капіталу банку [текст] / В.А. Вареник // Науковий вісник. – 2007. - №17 (6). – с. 167-170
3. Землячов С.В. Ресурсна база комерційних банків та особливості її формування в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.08. – "Гроші, фінанси і кредит". – К., 2008.
4. Офіційний сайт Національного банку України // <http://www.bank.gov.ua>